

WAT IS HET PROBLEEM?

1. Op 25 juli jl. werd de saneringsregeling bekend waar vele kottervissers reikhalzend naar uitkeken. Visserijbedrijven die hun vissersvaartuig slopen ontvangen een subsidiebedrag gekoppeld aan de omvang van het schip. De regeling start op 1 september a.s.
2. Tot ieders grote verrassing is óók onderdeel van de regeling dat de contingenten vervallen.¹ Deze voorwaarde is een radicale wijziging van staand beleid (Kottervisie) en is zonder vooraankondiging en zonder vooroverleg in de regeling gekomen.
3. Hierdoor ontstaat een enorme ongelijkheid voor subsidiabele visserijbedrijven.
 - ➔ Levensecht voorbeeld: De visser die een kotter van 460 bt laat slopen met inlevering van 10 kg contingent tong ad € 75,- ontvangt **evenveel** subsidie als de visser die zijn kotter van 460 bt laat slopen met inlevering van 420.000 kg contingenten tong en schol ad € 1,6 mio.
4. Voor die contingenten is door visserijbedrijven regelmatig veel geld geïnvesteerd. De contingenten zijn gewaardeerd door accountants, staan op de balans en dienen als onderpand bij de bank. Dat de contingenten niets waard zouden zijn, is pertinent onjuist.
5. De contingenten zijn bovendien de basis onder innovatieve plannen. Die worden nu doorkruist.
6. Zeker 50% van de visserijbedrijven die overwegen te saneren, twijfelt. Er is een **groot risico** dat de vloot onvoldoende zal inkrimpen.
 - ➔ Winstwaarschuwing: De twijfelaars dienen waarschijnlijk wel een aanvraag in, maar dit betekent nog niet dat zij uiteindelijk ook hun kotter daadwerkelijk laten slopen.
7. De regeling in deze vorm is dus niet alleen oneerlijk, ongelijk en onevenredig, maar ondermijnt ook het doel: een inkrimping van de vloot om - na Brexit - een rendabel toekomstperspectief te bieden aan de visser. De minister heeft dit wel toegezegd.

WAAR LIGT DE OORZAAK VAN DIT PROBLEEM?

8. Het ministerie streeft teveel doelen tegelijk na met deze ene regeling:
 - (1) compensatie voor de gevolgen van de Brexit en (2) inkrimping van de vloot staan voorop, maar kennelijk wordt ook nagestreefd:
 - (3) verduurzaming van de visserij;
 - (4) nieuwkomers een kans bieden;
 - (5) het voorkomen van concentratie van contingenten.
9. Hierdoor ontstaan serieuze problemen:
 - Het verval van contingenten zet een streep door concrete innovatieve plannen gericht op verduurzaming, zoals investeren in passieve visserij in windparken en kansen voor de jeugd om met energiezuinige kotters alternatieve visserijmethoden te exploreren.
 - De wens om nieuwkomers te verwelkomen door contingenten uit te delen staat *haaks* op het doel de vloot te laten inkrimpen.
 - De concentratie van contingenten doet zich in werkelijkheid niet voor. Het laten vervallen van contingenten is een oplossing voor een niet-bestaand probleem.

¹ Dit moet nog worden geregeld in de Uitvoeringsregeling Zeevisserij; tekst en toelichting zijn nog onbekend.

JURIDISCH ONTOELAATBAAR

10. Het vervallen van de contingenten dient geen legitiem doel en is niet proportioneel. Het is in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.
11. Maar er zijn ook andere juridische problemen:
 - **Eigendom:** Als contingenten vervallen, is dit een ongeoorloofde inbreuk op het fundamenteel recht op eigendom (Eerste Protocol, EVRM). Ontneming van contingenten is slechts mogelijk als dit een legitiem doel dient, proportioneel is en de disproportionele last voor vissersbedrijven wordt gecompenseerd. Zonder compensatie is ontneming sowieso onrechtmatig. Ook voor regulering van eigendom gelden strenge eisen waaraan niet wordt voldaan.
 - **Mededinging:** De minister grijpt in op de markt van contingenten. Hier zitten allerlei juridische haken en ogen aan. Het lijkt op een proeftuin voor een beoogd nieuw stelsel per 2025. Maar zo'n experimenteerbepaling heeft ingrijpende gevolgen voor de hele visserijsector. Het bestaansrecht van een visserijonderneming wordt weggeslagen; óók voor vissers die doorgaan. Dit kan niet gebeuren zonder zorgvuldige afwegingen en afstemming met belanghebbenden.

OPLOSSINGEN

12. **Oplossing 1:** Aansluiting zoeken bij de Deense aanpak (waar ook een ITQ-systeem geldt): de subsidieaanvrager krijgt de gelegenheid om vóór de sloopdatum de contingenten te verkopen aan een derde of over te dragen aan een ander vissersvaartuig, of eventueel te verkopen aan de Staat.² De aanvoersektor heeft begrepen dat over dit onderdeel van de saneringsregeling geen discussie is met de Europese Commissie.
 - ➔ N.B.: Deze wijziging is begunstigend. Dit kan met een ministeriële regeling, eventueel met terugwerkende kracht, worden aangepast, waarbij de minister voor 1 september a.s. zou kunnen bekend maken dat dit verzoek tot wijziging bij de Europese Commissie is ingediend.
13. **Oplossing 2:** Bij de besluiten tot verval van de contingenten wordt de waarde van de contingenten vergoed, waarbij de waarde gelijk is aan de gemiddelde waarde in de referentieperiode 2015-2019.
14. De aanvoersektor heeft een voorkeur voor oplossing 1; deze voorwaarde strookt beter met het doel van de saneringsregeling, is duidelijker en eenvoudiger in de uitwerking.

FOCUS OP EEN RENDABEL TOEKOMSTPERSPECTIEF, EN DE REST LATER

15. De focus moet nu liggen op de compensatie van de gevolgen van Brexit en de inkrimping van de vloot. Visserijbedrijven moeten een reële kans krijgen om op een eerlijke manier te saneren. Elk bedrijf moet zijn eigen contingenten kunnen overdragen aan een derde vóór de sloopdatum. Bijvangst is dan dat innovatie en verduurzaming een kans krijgen.
16. Als de inkrimping van de vloot is gerealiseerd en er is weer een toekomstperspectief op een rendabele visserij, *dan* is het zaak met elkaar zorgvuldig, op basis van de juiste informatie, te onderzoeken of en op welke wijze het contingentensysteem zou moeten of kunnen worden herzien. De aanvoersektor is ervan overtuigd dat zij daaraan een positieve bijdrage kan leveren.

Bijlagen:

- Inzicht in de verschillen (Bijlage 1, ook meegezonden met de brandbrief)
- Fiscale aspecten en de vragen hieromtrent vanuit de sector (Bijlage 2)

² Tekst zoals bij de aanvoersektor bekend: *art. 17(f)11): The vessel's quota's must be sold to a third party, to the Danish Fisheries Agency in accordance with article 17(e)2, or transferred from the vessel before the time of scrapping.*